

K. PEÁK ILDIKÓ

Kovács Péter Garp *Törékeny* című kiállításának megnyitója

Tisztelt Közönség, kedves Vendégeink!

Törékeny című kiállításunk megnyitóján egy olyan fiatal alkotó mutatkozik be a Dornyay Béla Múzeumban, aki bár először jelentkezik itt önálló tárlattal, nem ismeretlen a város művészetszerető közönsége előtt, hiszen már évek óta rendszeres résztvevője országos rangú kiállításainknak – annak ellenére, hogy Füleken él és alkot – s a legutóbbi Tavaszi Tárlaton Nógrád Megyei Közgyűlése különdíját nyerte el.

Az alkotó neve Kovács Péter Garp. Mit jelent ez a különös harmadik keresztnév? Bizonyára sokan olvasták John Irving bizarrul groteszk család-, illetve fejlődésregényét, vagy többen látták a belőle készült filmet. A történet hőse Garp, a férfinemmel leszámoló ápolónő fia, fiktív regénytöredékei jól illeszkednek a modern amerikai társadalom keserűen neveltető karikatúráját nyújtó történetbe. Garp az életét végigkísérő elmúlás és kiszámíthatatlanság rémét próbálja írásai révén orvosolni. A történet általános emberi kérdéseket is boncolgat, talán legfontosabb gondolata a tolerancia, a másik elfogadása.

Ez a momentum, mely miatt Kovács Péter példaképének tekinti Garpot, hiszen aki a másikat elfogadja hibáival, gyarlóságaival együtt, az békében él együtt a világgal. Ez a béke, ez a higgadt, de egyáltalában nem érzelemmentes nyugalom talán az egyik legfontosabb vonása nemcsak a művész munkásságának, de derűs személyiségének is.

A másik nagyon fontos eleme Kovács Péter Garp ars poeticájának a zene. Nemcsak lírai hangvételű nőalakjait hatja át a zenciség, egész munkássága egy láthatatlan, a közönség számára néma zenekar hangjaira épül. A művész egy korábbi interjúban így vallott erről: *„A zene rengeteg érzélem hordozója. Lételemem a zene. Sokszor még, ha alszom is, zene szól, hogy az álmaim lebegjenek. Alkotás közben mindig zenét hallgatok. Nem vagyok zenész, a játék végett rakok egymás mellé hangokat, próbálgatok hangzásokat.”*

Kovács Péter Garp tanulmányait Körmöcbányán, képzőművészeti középiskolában, rézműves-grafikus szakon végezte. Azóta folyamatosan alkot, képi és gondolati világa fiatal kora ellenére is mindvégig önálló, tudatosan építi egyéni mitológiáját. Tehetségét kipróbálta a grafika, linómetszet, a fotó, a zene s a szobrászat világában egyaránt. Korábbi műveinek témái jóval zaklatottabbak, mint újabb alkotásaié. Első grafikáin kopasz fejek, ki-

tépett szárnyú angyalok, az égből köteleken aláfüggő, misztikumot közvetítő, kőszzerű formák vonulnak fel, zenei világuk még inkább a harsonaé vagy a mindenség orgonájáé, mint harmonikus muzsika.

Napjainkra Kovács Péter Garp művészete lényegesen összefogottabbá, nyugodtabbá vált. Nagyméretű vásznait egyfajta ragyogó, csendesen derűs, belső fény hatja át. E festményeit első pillantásra az Egyesült Államokban a 60-as években meghatározóvá váló, hétköznapi jelenségeket, tárgyakat, embereket láttató, fényképhű hipernaturalizmus produktumaival hoznánk kapcsolatba. Ez azonban – a műveket közelebbről, alaposabban is megtekintve – nem állja meg a helyét. Kovács Péter Garp művei naturalisztikusak, de nem valóság-hűek, szinte minden egyes alkotáson felfedezhetünk valami zavarba ejtőt, valamit, ami eltávolítja az ábrázolt figurát a valóságtól, és új kontextusba helyezi. A hajszálvékony, finom vonalrendszer, amely létrehozta ezeket a képeket, nem üres, technikai bravúr, hanem nagyon is fontos eszköze az alkotások jobb megértésének.

A kiállítás címadó műve tulajdonképpen egy triptichon középképe, amely első pillantásra egy bájos, már-már banális jelenetet tár elénk. Az alkotáson fiatal lány tart kezében egy aranyos, bundás nyuszt, balra az állatka ismétlődik felnagyítva, jobbra a lány arcát látjuk közelről, s azzal szembesülünk, hogy a fiatal nő nem a nyuszt nézi, hanem minket figyel, különös, zavarba ejtő, merev tekintettel. Vajon mi törékenyebb a képen? A lány figurája vagy a bájos jelenet és a szinte merev tekintet és figura közti egyensúly?

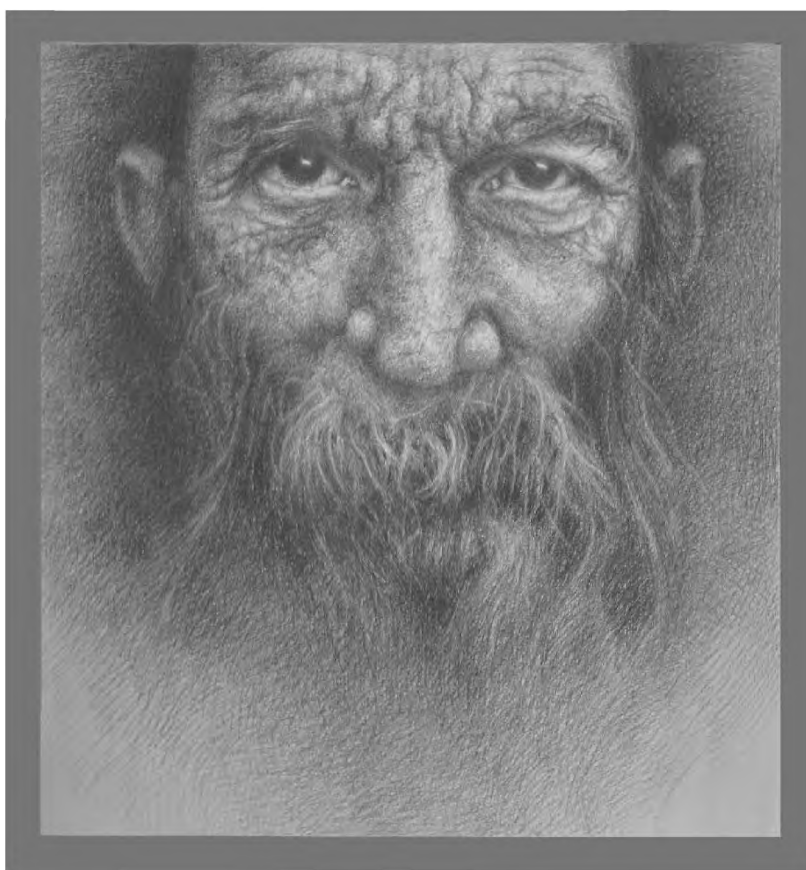

Kovács Péter Garp: Carmen

A *Carmen* című kép, ha naturalisztikus festmény lenne, azt mondanánk, hogy giccs, ha fotó, azt mondanánk, hogy művészkedő portréfotó. Mindkettőtől megóvja a művet a különös, szürkéssárga egységes színvilág, a fiatal nő furcsán talányos, átható tekintete s a különös képkihágás. A női fej jóval hangsúlyosabb, mint a nyak és a vállak, így a mű formavilága a nagy látószögű optika perspektivikus torzítását idézi.

A *Vágyakozás* című alkotás első, felületes pillantásra a testi szerelmet ünneplő, lírai kettős aktnak tűnik. Kovács Péter Garp itt is idézőjelbe teszi a valóságot, az először statikusnak tűnő mű, mondhatni, folyamatos mozgásban van, a női test egymásba rajzolt végtagjai, a férfi egymás mellé rajzolt két karja az animációs és rajzfilmek fázisrajzait idézi.

Brad Pitt mindenki számára ismerős arca nem a népszerű, sikeres film sztárt állítja elénk, hanem egy szomorú tekintetű embert, hasonlóan szomorút, mint Enoch, a titkok őrzője, a törzsi viseletbe öltözött maszáj harcos figurája.

Kovács Péter Garp: Fényből vagyunk I.

Kovács Péter Garp összekuporodva, szinte magzati pózba hajló szép nőalakjai kissé az angol preraffaeliták s Beardsley nőfiguráit idézik. A realizmus ellenére (vagy éppen amiatt) a tökéletes összhatás s a kompozíció érdekében a művész bátran torzítja a női testek arányait, ha szükségesnek látja.

A férfi és női fejeket megjelenítő monokróm ceruzarajzok szintén nem csupán valóság-hű arcképek vagy ideálportrék, van köztük különös, organikus mű, mint a szakállas idős férfifej, mely Tolkien *Gyűrűk ura* című regényének öreg Entjére, erdei faszellemére emlékeztet, szakálla, mint korhadó növényi gyökerek, barázdált, ráncos arca vén fatörzsre emlékezteti a szemlélőt.

Egészen más irányt jelölnek ki Kovács Péter Garp absztraháló festményei, grafikái. A föld rétegeit megjeleníteni tűnő, barnás tónusú festmények mellett a nonfiguratív műveken egyfajta függőleges elrendezés látszik érvényesülni, mely mintha égbe törő oszlopokká sűrítene a látványt. Néhány alkotáson ez a függőleges elrendezés hasonló a csíkokban megfolyatott festékhez, a tél hideg kékjeit, az őszi aranybarna ragyogását idézik ezek a művek, valóban zenei hangulatot kölcsönözve ezeknek az alkotásoknak.

Nagyon egyszerű, mondhatni mindennapi első pillantásra Kovács Péter Garp motívumvilága, témaválasztása. Ha jobban megnézzük a műveket, minden alkotáson találunk azonban egy apró valamit, egy kicsi részletet, amely eltávolítja a művet a konkrét valóságtól. Ez a valami lehet egy „oda nem illő” gondolat vagy kis részlet, amely első pillantásra talán zavaró vagy legalábbis szokatlan, egy kicsi rejtvény, amely bennünket is az egyes művek továbbgondolására készítet. Ezek a vonások azonban egyáltalában nem ijesztőek, inkább úgy érezzük, hogy az egyes figurák, jelenetek mindennapjaink banális eseményeinek átértékelésére készítetnek bennünket s arra, hogy több megértéssel forduljunk magunk és társaink felé. Kovács Péter Garp absztrakt és figuratív műveit egyazon ragyogás hatja át, az esendő iránti megértés, az Ember tisztelete.

Törékeny – ez a kiállítás címe. Arra figyelmeztet bennünket, hogy vigyázzunk egymásra s magunkra, világunkra, hiszen az örök egyensúly nagyon is törékeny lehet, de együtt, közösen bármennyig fenn tudjuk tartani és megőrizni.